

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.209/2022/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Bodó Eszter egyéni ügyvéd (Cím11) által képviselt **Felperes1** (Cím1) felperesnek – a dr. Szalai Ferenc ügyvéd (cím4.) által képviselt **Alperes1** (Cím2) alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei tárgyában indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 25.M.70.309/2021/31. számú ítéletével szemben a felperes által 32. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 250.739 (kettőszázötvenezer-hétszázharminckilenc) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete és az általa megállapított tényállás

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2022. június 22. napján hozott 25.M.70.309/2021/31. számú ítéletével elutasította a keresetet, melyben a felperes a

munkaviszonya jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként 2.040.000 forint végkielégítés és 1.094.240 forint felmondási időre jár távolléti díj, továbbá perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2002. október 7-től állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperessel halór (halászati őr) munkakörben, 2019. január 1-jétől pedig hivatásos halórként. A 2012. január 1-jén kelt módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt munkaszerződés 7. pontja szerint a munkavállaló köteles a törvényes előírások és a munkáltató érdeke szerint végezni a munkáját. A munkaszerződés 9. pontja pedig azt tartalmazta, hogy a munkavállaló esetenként a munkakörébe nem tartozó munkát is elvégez, ami a képzettségére, életkorára, egészségi állapotára figyelemmel aránytalan sérelemmel nem járhat.

[3] A munkakörrel összefüggő feladatok ellátásához az alperes motorkerékpárt, majd 2004. évtől egy 8 LE-s Márkanév motorral rendelkező szolgálati kishajót biztosított a felperesnek. A munkaviszony első éveiben a felperes gyakran használta a munkavégzéshez a saját gépkocsiját, az ezzel kapcsolatos költségeket az alperes nem térítette meg.

[4] Az alperes 2012. január 2-i keltezésű gépjármű üzemeltetési szabályzata 1. sz. melléklete rendelkezett a halőrök üzemanyaghasználatáról. E szerint a halőrök számára motorkerékpár használata esetén a maximálisan elszámolható havi kilométer 1500 km volt, a kishajóhasználattal kapcsolatban pedig a maximálisan elszámolható havi üzemóra 30 órában lett meghatározva. A szabályzat lehetőséget biztosított indokolt esetben egyedi megállapodások megkötésére, melyre a gyakorlatban nem került sor. Lehetőség volt továbbá indokolt esetben a halőrökre vonatkozó havi keret megváltoztatására is az ügyvezető jóváhagyásával.

[5] A 2018. szeptember 1-jétől hatályos új gépjárműüzemeltetési szabályzat a motorkerékpár használat esetében havi 2000 km-ben rögzítette az elszámolható maximum mennyiséget, a kishajó használattal összefüggésben pedig havi maximum 50 üzemóra elszámolására kerülhetett sor. Egyebekben a havi keret megváltoztatására továbbra is lehetőség volt az ügyvezető jóváhagyásával, egyedi szempontok figyelembevételével.

[6] Az alperes az üzemanyagelszámolásra jogosult munkavállalókkal havonta számolt el, amely során a munkavállalók az üzemanyag vásárlásra vonatkozó számlákat benyújtották az alperesnek, amivel együtt le kellett adni a kishajó esetében a teljesített üzemóra mennyiségére vonatkozó kimutatást is. A havi leadás a főkönyvelő, vagy távollétében a pénztáros részére történt, aki ezt követően egybevetette a számlákon rögzített üzemanyagmennyiséget a teljesített üzemórával, illetve a halórzési csoportot vezetője által igazolt feladatokkal. Amennyiben ez egyezést mutatott, abban az esetben került sor az ügyvezető jóváhagyásával a költségek munkavállaló részére történő kifizetésére.

[7] Az alperes korábbi ügyvezetője, tanú7, továbbá tanú6 halórzési csoportvezető annak érdekében, hogy a munkavállalók saját gépjárműhasználattal történő munkavégzése költségeit kompenzálják, azt közölték a felperessel, hogy a kishajó tényleges fogyasztásától függetlenül jogosult elszámolásra.

[8] Konkrétan meg nem határozható időpontban az alperes egy 40 LE-s Márkanév motorral felszerelt Típuszám típusú kishajót biztosított a feladatok ellátására a felperesnek, a hajóban nem volt olyan műszer, ami a tényleges üzemanyagfogyasztást mérte. A hajó üzemóraszámlálóval rendelkezett, ezért a munkavállalóknak, így a felperesnek, az adott hónapban teljesített üzemórát kellett nyilvántartania, a munkáltató ezt tudta kontrollálni. A felperes tanú7 és tanú6 engedélye alapján a saját gépjárműhasználattal kapcsolatos költségei kompenzálása érdekében, a szolgálati kishajó tényleges fogyasztásától függetlenül üzemóránként 5 liter üzemanyag elszámolására volt jogosult. Ilyen engedélyt kapott az elszámolásra a felpereshez hasonlóan tanú5 halór is.

[9] 2018. november 15-től tanú1 lett az alperes ügyvezetője, majd az alperesnél 2019. február 25-én új üzemi gépjárműüzemeltetési szabályzat lépett hatályba, amely a tehergépjárművek és az egyéb üzemi járművek üzemanyag felhasználásával kapcsolatos kérdéseket is rendezte. A hivatásos halórök által maximálisan elszámolható üzemóra csónakmotor esetében havi 50 órában és 2000 km-ben lett meghatározva. Az új szabályzat is lehetőséget biztosított a havi keret megváltoztatására, indokolt esetben az ügyvezető jóváhagyásával.

[10] A felperes munkaviszonyának időtartama alatt az alperes tulajdonában lévő személygépkocsik száma nőtt, ebből következően jelentősen megritkult a munkavállalók saját személygépkocsijának munkavégzéssel összefüggő használata. Emellett 2020. második felére teljesen megszűnt az alperesi motorkerékpárok használata is.

[11] A felperes csónakmotor, illetve 2020. év közepéig motorkerékpár használatával összefüggő üzemanyagelszámolásra volt jogosult. 2020 szeptemberében az alperesnél a motorkerékpárok munkavégzési célú használata megszűnt, 2020. szeptember hónapra azonban az alperes még fizetett motoros szolgálattal kapcsolatos üzemanyag ellentételezést a felperesnek, a munkába járással kapcsolatos költségei kompenzálására. Ezt követően már a felperes kizárólag csónakmotor használatával kapcsolatos üzemanyag elszámolására volt jogosult.

[12] Az elszámolás keretében a felperes havi rendszerességgel leadta a főkönyvelőnek, illetve amennyiben jelen volt akkor a halórzési ágazatvezetőnek az üzemanyag vásárlásokra vonatkozó számlákat, továbbá a használt kishajóval teljesített üzemórák mértékére vonatkozó saját kimutatásokat. A főkönyvelő vagy az ágazatvezető a

számlák meglétét, a teljesített üzemórákat, kimutatásokat egybevetette és amennyiben ez egyezett, akkor a főkönyvelő állította ki az Üzemanyagelszámolás elnevezésű formanyomtatványt. A formanyomtatványon rögzítették a kishajó üzemóráit, a fogyasztási normát, amelyen minden alkalommal 5 liter/üzemóra szerepelt. Az így összeállított dokumentációt az ügyvezető is ellenőrizte és a hozzájárulásával kerülhetett sor kiadási pénztárbizonylat ellenében a felperest megillető költségek kifizetésére.

[13] 2020 júniusában tanúl úgy döntött, hogy az üzemanyagelszámolás kizárólag akkor fizethető ki, amennyiben azt a főkönyvelőn kívül a halórzési ágazatvezető is jóváhagyta és ellenőrizte.

[14] 2021. június hónapjára a felperes a kishajó alapján 78 teljesített üzemóra vonatkozó kimutatást készített, az ezzel kapcsolatos költségeket pedig 10 darab, összesen 392 liter üzemanyag megvásárlására vonatkozó számlával kívánta igazolni, összesen 168.544 forint összegben. Miután tanú2 halórzési ágazatvezető jelezte az ügyvezetőnek, hogy a számlákat aggályosnak találja, azt a főkönyvelővel megvizsgálták és 4 db számlát gyanúsak ítélték. Az ügyvezető döntése alapján 2021. július 6-án a felperest meghallgatták. A meghallgatáson a felperesen kívül az alperes ügyvezetője, a főkönyvelő, a halórzési ágazatvezető és S.Z. hivatásos halóri csoportvezető vettek részt. Az ügyvezető közölte a felperessel, hogy négy számla aggályos, a felperes azonban azt állította, nem trükközik a számlákkal. előadta, hogy volt 4 db alperes nevére kiállított számlája, amiket elcserélt, ezek pótlására gondoskodott újabb számlákról.

[15] A halórzési ágazatvezető a számlát kiállító benzinkútnál tartott ellenőrzést, amely alapján azt állapította meg, hogy 4 db számla – annak ellenére, hogy az alperes nevére lett kiállítva – nem a Típuszám-ös szolgálati kishajó üzemeltetéséhez kapcsolódott, mivel a jelzett számlák alapján az üzemanyag nem a kishajó kannájába, hanem magánszemélyek gépkocsijának a tankjába lett tankolva. Az ezzel kapcsolatos megállapításait az ágazatvezető a 2021. július 14-i levélben jelezte az ügyvezetőnek.

[16] Az ügyvezető ezt követően közölte a felperessel, hogy a 2021. júniusra leadott költségigényéből négy számla ellenértékét nem fogadja el és nem téríti meg. A felperes továbbra is reálisnak találta az elszámolást. Az alperes ennek ellenére nem a teljes összeget, csupán 102.940 forintot fizetett ki a felperesnek.

[17] Az alperes 2021. július 23-án azonnali hatályú felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát. Az indokolás szerint 2021. június hónapra a felperes olyan számlákat nyújtott be, amelyek nem a Típuszám-ös szolgálati kishajó üzemeltetésével kapcsolatos költségekre vonatkoztak, nem a hajóhoz szükséges üzemanyag ellenértékét tartalmazták. Az azonnali hatályú felmondás indokolása részletesen rögzítette az egyes számlák kapcsán az azok alapjául szolgáló üzemanyagvásárlás körülményeit. Mindezekre tekintettel az alperes azt állapította meg, hogy a felperes megszegte a tisztesség elvét, a

munkáltató jogos gazdasági érdekét megsértve járt el, magatartása a csalás elkövetésének gyanúját is felveti. Magatartása miatt megrendült a munkáltató bizalma is, ezért a munkaviszony további fenntartása nem lehetséges. 2021 júliusára az alperes 14,6 üzemóra alapján továbbra is 5 liter/üzemóra elszámolási tarifa szerint 29.810 forintot fizetett meg a felperes részére.

[18] Az elsőfokú bíróság az azonnali hatályú felmondás jogellenességére alapított keresetet a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdése, 52. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése, továbbá a 8. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[19] Az azonnali hatályú felmondás indoklásában rögzített magatartás tényyszerűségét a felperes nem vitatta a perben. Ez alapján megállapítható volt, hogy 2021. június hónapra négy olyan számlát nyújtott be a munkáltató részére közel 150 liter üzemanyag vásárlásával kapcsolatosan, amelyet idegen személyek vásároltak a saját gépjárművükbe, vagyis azok nem a felperes nevére kiírt Típuszám-ös szolgálati kishajó működtetésével kapcsolatban keletkeztek.

[20] Annak értékelése körében, hogy ez a magatartás megalapozhatta-e a munkaviszony azonnali hatállyal történő megszüntetését, az elsőfokú bíróság figyelembe vette a tanúk vallomását. Megállapította, hogy az alperes korábbi ügyvezetője, tanú7, illetőleg a halőrök korábbi csoportvezetője, tanú6 engedélyezték a felperesnek, hogy a csónakmotor használatakor a tényleges fogyasztástól függetlenül 5 liter üzemanyag legyen elszámolva. Ezt a felperesi állítást egyértelműen megerősítette tanú4 tanúvallomása, aki azt adta elő, hogy 200 liter üzemanyagot lehetett elszámolni havonta, függetlenül attól, hogy mennyi volt az adott hónapban a motorcsónak fogyasztása, illetve üzemórája. tanú5 tanúvallomása szintén azt erősítette meg, hogy a motorcsónakra halórként 200 liter üzemanyagot számolt el, ennek során olyan üzemanyag elszámolására is sor került, ami nem a motorcsónak használatához volt szükséges. A főkönyvelő tájékoztatta, hogy a motorcsónak tényleges fogyasztásától függetlenül, üzemóránként 5 liter üzemanyag számolható el. tanú7 korábbi ügyvezető tanúvallomását az elsőfokú bíróság annak ellentmondásos voltára figyelemmel értékelte. A tanú azt állította, lehet, hogy mondott 5 liter üzemanyagelszámolással kapcsolatos tájékoztatást a felperesnek, ezért a vallomása nem cáfolta a felperes üzemanyag felhasználással kapcsolatos állítását. Az elsőfokú bíróság tanú6 korábbi csoportvezető vallomásával kapcsolatban azt emelte ki, hogy a tanú két különböző tárgyaláson eltérő tanúvallomást tett, ugyanakkor utóbb egyértelműen a felperessel és tanú4, illetve tanú5 tanúk vallomásával egyező állítást tett a tényleges fogyasztástól független 5 liter üzemanyag/üzemóra elszámolás gyakorlatára.

[21] Az elsőfokú bíróság azt is megállapította a perben rendelkezésre álló elszámolások alapján, hogy az ügyvezető személyében történő változást követően ez a gyakorlat nem változott, a felperesnek üzemóránként 5 liter üzemanyag elszámolására volt lehetősége a csónakmotor használatával összefüggésben.

[22] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság bizonyítottanak találta, hogy a motorcsónak üzemanyag elszámolására az alperes korábbi ügyvezetőjének, továbbá a halórök csoportvezetőjének és az alperesi főkönyvelőjének az engedélyével és jóváhagyásával úgy került sor, hogy üzemóránként 5 liter üzemanyag elszámolására volt lehetőség a tényleges fogyasztástól függetlenül. Az ügyvezető személyében bekövetkezett változást követően is ugyanilyen gyakorlat szerint számolta el az üzemanyagköltségeket az alperes a felperes részére.

[23] Az a tény nem nyert bizonyítást, hogy tanú1 tudott arról, hogy a motorcsónak tényleges fogyasztásától függetlenül került sor a fentiek szerinti elszámolásra. Ezzel kapcsolatban tanú6 csak feltételezéseket közölt a tanúvallomásában, az okirati dokumentációból pedig csupán az következett, hogy az új ügyvezetőnek arról volt tudomása, üzemóránként 5 liter üzemanyag számolható el.

[24] Az elsőfokú bíróság tanú5, tanú6 és tanú7 tanúvallomását figyelembe véve bizonyítottanak találta azt a felperesi előadást is, hogy az alperes korábbi ügyvezetése kifejezetten a saját gépjárműhasználattal kapcsolatos munkavállalói költségek kompenzálására alkalmazta az üzemanyagköltségek megtérítésének az előbbi gyakorlatát. A saját gépkocsihasználat tényét erősítette meg tanú5 is a tanúvallomásában, amikor azt adta elő, hogy 240 liter üzemanyag elszámolására volt jogosult és úgy kellett ezzel gazdálkodnia, hogy a saját gépkocsihasználattal együtt ennek megfelelő legyen az üzemanyagfelhasználás a munkája során. Ez alapján nem kizárólag a motorcsónak üzemanyagfelhasználása alkotta az üzemanyagköltségek megtérítésének az alapját. Lényegében tanú7 korábbi ügyvezető sem cáfolta a tanúvallomásában, hogy a saját gépkocsihasználat költségeinek ellentételezése is cél volt. tanú6 szintén azt erősítette meg a tanúvallomásában, hogy az üzemanyag elszámolásban benne volt a munkavégzési célú saját gépjárműhasználattal felmerülő költség is, mivel azt külön nem térítette meg az alperes a munkavállalók számára.

[25] Mindezek ellenére az elsőfokú bíróság annak tulajdonított alapvető jelentőséget, hogy a munkavállalók, köztük a felperes kizárólag azt az üzemanyagot számolhatták el az alperes részére, amely munkavégzéssel összefüggésben merült fel, akár a saját gépjárművük használata körében. A kialakított gyakorlat nem jogosította fel a felperest arra, hogy a munkaköri feladatok ellátásától független, a munkaviszonyával össze nem függő üzemanyagköltséget számoljon fel és fizettessen ki a munkáltatóval. Ez ugyanis alapvetően ellentétben állt az Mt. 51. § (2) bekezdésével, amely szerint a munkáltató kizárólag a munkaviszonnyal összefüggésben indokoltan felmerült költség megtérítésére kötelez.

[26] A felperes a perbeli esetben olyan üzemanyagot kívánt elszámolni az alperes irányába, amelyek nem nála és nem a munkaviszonnyal összefüggésben merültek fel. Az alperes által kifogásolt négy konkrét számlával idegen gépjárművekbe, idegen személyek által tankolt üzemanyag költségeit kívánta az alperesre hárítani. Ezzel az alperes jogos érdekét veszélyeztette és ellentétben állt azon gyakorlattal, hogy a munkavégzéssel

összefüggő, saját gépjárműhasználatával kapcsolatos munkavállalói költségeket az alperes a kialakult rendszerben ellentételezte.

[27] Az elsőfokú bíróság figyelembe vette, hogy a halórzési ágazatban a felperes munkaviszonyának időtartama alatt az alperes tulajdonában álló gépjárművek száma nőtt, vagyis jelentősen csökkent a munkavállalók saját gépjárműhasználatát. Ezt egyértelműen alátámasztotta tanú2 tanúvallomása, aki azt állította, hogy 2020 szeptemberétől már a halórk esetében nem került sor saját személygépkocsi használatára. Ezzel egyezően nyilatkozott tanú5 is a tanúvallomásában, aki arra tett előadást, hogy a korábbi gyakorlat eltérő volt, mert korábban mindenki sűrűn használta a munkavégzéshez a saját gépkocsiját. tanú6 tanúvallomása pedig kizárólag arra az időszakra volt releváns, amikor fennállt a munkaviszonya.

[28] Az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak a ténynek is, hogy tanú6 tanúvallomása szerint a saját gépjárműhasználatával kapcsolatosan havi 40-60 liter üzemanyag elszámolására volt lehetőség. Ezzel szemben azonban a felperes az azonnali hatályú felmondásban jelzett esetben közel 150 liter üzemanyag ellenértékét kívánta ily módon elszámoltatni. Annak ellenére, hogy tanú6 tanúvallomása nem volt releváns, még az ő tanúvallomásában előadottak sem alapozhatták meg a felperes eljárását.

[29] Az elsőfokú bíróság kifejtette, a felperes magatartásának megítélése körében nem volt jelentősége annak, hogy az alperes által használt H4-es és Típuszám-ös szolgálati kishajók mennyi üzemanyagot fogyasztottak. A per lényege éppen az volt, hogy a felperes által is elismerten nem a tényleges működéssel kapcsolatos üzemanyag elszámolására került sor. A felperes magatartásával kapcsolatos probléma ennek ellenére az volt, hogy az általa felszámolni kívánt üzemanyagköltség nem a munkaviszonya teljesítésével összefüggésben merült fel. Ezáltal a magatartása veszélyeztette az alperes jogos gazdasági érdekeit, ez pedig önmagában is olyan lényeges kötelezettségszegés volt, amely a korábbi munkavégzéstől és a munkaviszony időtartamától függetlenül megalapozta az azonnali hatályú felmondást (1056.EH).

A felperes fellebbezése

[30] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjára hivatkozva az anyagi jognak való megfelelés vizsgálata körében eltérő jogi következtetések levonásával, a megállapított tények eltérő minősítésével kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát és az alperes első- és másodfokú perköltségben történő marasztalását.

[31] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság minden körülményre kiterjedő és körültekintő bizonyítást folytatott le, azonban téves jogi következtetésekre jutott. Helyesen

rögzítette, hogy abban a kérdésben kellett állást foglalni, a felperes magatartása megalapozta-e az azonnali hatályú felmondást. Jelen ügyben ez annak vizsgálatát jelentette, megszüntetheti-e a munkáltató a munkavállaló munkaviszonyát azonnali hatállyal olyan indokok alapján, amelyeket ő maga generált. Arányos-e a munkáltatói intézkedés, amennyiben a munkáltató által kialakított rendszerben a munkáltató „szellemi termékeként”, gyakorlataként meghonosodott, egyéb alternatíva nélkül rákényszerített megoldás alkalmazása miatt került sor a munkaviszony megszüntetésére.

[32] A perben bizonyította, hogy a munkavállalók a korábbi alperesi ügyvezető, csoportvezető és főkönyvelő tudtával, engedélyével és jóváhagyásával alkalmazták az üzemanyagelszámolás ítéletben megállapított gyakorlatát. Eszerint a csónakmotor használatával kapcsolatban üzemóránként 5 liter üzemanyagot számolhattak el a tényleges fogyasztástól függetlenül. Ez a gyakorlat az ügyvezető személyében bekövetkezett változás után is fennmaradt. Az új ügyvezető tisztában volt ezzel a gyakorlattal, de ennek hiányában is figyelembe kellett volna venni, hogy ez volt a gyakorlat az alperesnél.

[33] Annak ellenére, hogy a fentiek tényszerűségét az elsőfokú bíróság is bizonyítottanak találta, mégis azt állapította meg, a munkavállalók kizárólag azt az üzemanyagot számolhatták el a munkáltató irányába, amely munkavégzési céllal merült fel. Az ezzel kapcsolatos tanúvallomásokat „kritika nélkül elfogadta”.

[34] Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy az alperes a magán gépkocsihasználat munkavégzéssel összefüggő költségeit kívánta kompenzálni, ami megállapítható a tanúk vallomása alapján. Ezzel szemben azonban több tanú is nyilatkozott arra, hogy nemcsak a saját gépjárműhasználattal kapcsolatos kiadások kompenzálására került sor. Az alkalmazott gyakorlattal az alperes a munkavállalókat, köztük a felperest olyan helyzetbe sodorta, hogy az egyébként jogos anyagi igényeit járulékfizetési kötelezettség megkerülésével dokumentálják. Valójában az alperes élt vissza a munkáltatói pozíciójából fakadó erőfölényével, megsértve az Mt. 6. § (1) bekezdésében foglaltakat. Saját felróható magatartására hivatkozva kíván előnyhöz jutni. A felperes csupán a munkáltató elvárásainak tett eleget és amikor ez terhessé vált az alperes számára, akkor azt a felperes ellen fordította.

[35] A felperes kérte figyelembe venni, hogy a munkaviszonya 12 éve alatt egyetlen kötelezettségzegést sem valósított meg. Az alperesi munkavállalók bizonyítottan csak úgy juthattak a saját gépjárművek használatával kapcsolatos költségeikhez és a munkakörükbe nem tartozó feladatok ellátásáért járó jövedelemhez, amennyiben a kialakult gyakorlat szerint kérték az üzemanyagköltség elszámolását. Mindez kimerítette az Mt. 7. §-a szerint a joggal való visszaélés fogalmát az alperes részéről. Ezzel a gyakorlattal az alperes egy számlaleadási rendszert alakított ki, a maga számára kedvezőbb, a gazdasági érdekét szem előtt tartó megoldással. Lényegében bérjellegű juttatásokat benzinpénz formájában fizetett meg, ezzel a munkavállalók károsodtak.

[36] Az azonnali hatályú felmondásban meghatározott magatartás tényszerűen megtörtént, de a fentiekre tekintettel nem valósult meg olyan súlyú kötelezettségszegés, amely megalapozhatta az azonnali hatályú felmondást, tehát az nem jogszerű.

[37] tanú2 tanúvallomásából egyértelműen kiderült, hogy az új ügyvezető 2020 őszén is alkalmazta a számla ellenében történő kifizetések gyakorlatát, hiszen a motoros szolgálat megszűnését követően is sor került motoros üzemanyag elszámolására, éppen a magángépjármű használat kompenzálása érdekében. Ettől eltekintve is indokolatlan és túlzott volt az alperes által alkalmazott szankció, ahelyett a vétkes kötelezettségszegéshez kapcsolódó jogkövetkezményt kellett volna alkalmazni.

[38] A felperes az EH2017.03.M.2 számú kúriai döntésre hivatkozva kifejtette, amennyiben az ügyvezető nincs teljes mértékben ismeretében a kialakult gyakorlatnak, azt ennek ellenére figyelembe kell venni a munkavállaló magatartásának értékelésekor. A munkáltatói gyakorlat megállapításához elegendő, ha a sérelmezett magatartásra a közvetlen vezető tudtával kerül sor.

[39] Az alperes az utólag becsatolt kör e-maillal azt kívánta bizonyítani, hogy az ágazatvezető tudomást szerzett a helytelen elszámolási gyakorlatról és az új ügyvezető a kompenzációs gyakorlatot meg kívánta szüntetni. Az e-mail azonban pusztán arra vonatkozott, hogy az elszámolásokat az ágazatvezetőnek kell leadni, nem bizonyított, hogy azt közölték a felperessel. A magánautó elszámolásra a felperes soha nem kapott tájékoztatást.

[40] A felperes az MK.95 számú állásfoglalásra utalva kifejtette, hogy az alperes erőfölényben volt és a számára kedvező számlázási gyakorlat alkalmazásával megfosztotta őt a nyugdíja egy részétől, mert a túlórák után nem munkabérben részesült. Álláspontja szerint az Mt. 6. § (2) bekezdésében rögzített jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás követelményével ellentétes, hogy az alperes a saját maga által kialakított gyakorlat miatt szüntette meg a munkaviszonyát, amely gyakorlat fennállásában a felperes okkal bízhatott. Ez joggal való visszaélést is megvalósított.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[41] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság rendkívül alapos, körültekintő, minden körülményre kiterjedő bizonyítást folytatott le. Döntése meghozatalakor az eljárási és anyagi jogi szabályokat helytállóan vette figyelembe, megalapozott döntést hozott.

[42] A felperes tévesen hivatkozott arra, hogy az ügy elbírálásakor annak volt jelentősége, az alperes által kialakított gyakorlatra hivatkozva meg lehetett-e szüntetni a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással. Ezzel szemben a per tárgya az alperes által közölt azonnali hatályú felmondás világos, valós és okszerű volta lehetett. E körben azokat a tényeket kellett figyelembe venni, hogy 2021 júniusára a felperes olyan üzemanyagszámlákat nyújtott be, amelyek nem az általa használt Típuszám-ös szolgálati kishajó üzemelésével voltak összefüggésben. A meghallgatásakor nem tudott elfogadható magyarázatot adni. A számlák eredetének vizsgálatakor a benzinkút állomáson kiderült, hogy a kérdéses számlák nem a felperes gépjárművébe történő tankolásra vonatkoztak, vagyis azok nem az alperes működésével összefüggésben keletkeztek, figyelemmel arra is, a kishajó 2021. június 17-e és június 21. között szervízben volt.

[43] Az azonnali hatályú felmondásban hivatkozott tények bizonyítást nyertek az elsőfokú eljárás során. A terhére rótt magatartást a felperes is elismerte és nem tudta bizonyítani, hogy a gyakorlat, illetve utasítás szerint a tényleges fogyasztástól függetlenül kötelezően 5 liter/üzemóra üzemanyag elszámolásra volt mód. A felperes által indítványozott tanúk a 2020 júliusi üzemanyagelszámolási gyakorlatra nem tudtak nyilatkozni, ezért vallomásuk e körben nem bírt jelentőséggel. A felperes eljárásával megsértette az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontját, mert munkáltatói költségként kívánt elszámolni olyan kiadásokat, amelyek nem függték össze a munkaviszonnyal.

[44] Az elsőfokú bíróság helyes megállapítása szerint a munkavállalók csak olyan üzemanyagot számolhattak el, amely munkavégzéssel összefüggésben merült fel akár a saját gépjárművükkel, akár az alperesi járművel kapcsolatban. Ez a gyakorlat nem jogosította fel a felperest arra, hogy a munkafeladatokhoz nem kapcsolódó üzemanyagköltséget fizettessen ki az alperessel. Ebből következően nem volt jelentősége annak a gyakorlatnak, amire a felperes hivatkozott, mivel nem ez volt az alapja a jogviszony megszüntetésének.

[45] A felperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében munkáltatói utasításra, mivel a jogviszony időszakában az ügyvezető nem adott olyan utasítást, amely az azonnali hatályú felmondásban a felperes terhére lett értékelve. Az sem nyert bizonyítást, hogy az új ügyvezető, tanúl tudott a felperes által hivatkozott gyakorlatról. Ez pedig a felperes vétkes magatartását támasztotta alá.

[46] Az alperes visszautasította a felperes állításait azzal kapcsolatban, hogy számára a felperes terhessé vált és azért kívánta megszüntetni a munkaviszonyát. A felperes a fellebbezésében nem vette figyelembe azt a releváns tény, hogy a felmondás idején már évek óta nem volt gyakorlat a saját gépjárművek használata. Éppen a felperes az, aki a felróható magatartásáért a felelősséget az alperesre kívánja hárítani. Az alperes elfogadhatatlannak találta a felperes azzal kapcsolatos érvelését is, hogy a közterhek megfizetésének elkerülése érdekében alakította ki a számlaleadás gyakorlatát. Az alperes nem kérte, hogy olyan üzemanyagszámlákat nyújtson be számára a felperes, amelyek nem a rábízott kishajó üzemeltetéséhez, illetve nem a munkavégzéséhez kapcsolódnak.

[47] Az alperes előadta, hogy a Rendőrségi Osztály nyomozást folytat család bűncselekménye miatt az ügyel összefüggésben, ami szintén alátámasztja, hogy az azonnali hatályú felmondásra az Mt. 78. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján jogszerűen került sor.

A felperes észrevétele a fellebbezési eljárásban

[48] Álláspontja szerint nem kellett bizonyítani, hogy az Típuszám számú szolgálati kishajóba vásárolt üzemanyagot, mivel az alperesnél kialakult gyakorlat szerint a gépjárműhasználat és számos egyéb, az alperes érdekkörében végzett munkavállalói tevékenység kompenzálására került sor.

[49] Több tanú vallomásával és elszámoló lapokkal bizonyította, hogy az üzemóra/5 liter alapú elszámolás egy tényleges gyakorlat volt és a mindenkori ügyvezető aláírása alapján sor került a kifizetésekre. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy tanú1 ügyvezető nem tudott a kialakult gyakorlatról, hiszen ezt tanú6 tanúvallomása egyértelműen cáfolta, és tanú2 tanúvallomásából is erre lehetett következtetni. A tanú már nem létező motorosszolgálatához kapcsolódó munkavállalói költségeinek kompenzálására is nyilatkozott.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[50] A felperes fellebbezése nem alapos.

[51] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, az alapján a bizonyítékok helytálló értékelésével a tényállást helyesen állapította meg, a tényekből az irányadó jogszabályok alkalmazásával helytálló jogi következtetések levonásával megalapozott döntést hozott.

[52] A felperes a fellebbezésében a felülbírálati jogkör tekintetében az elsőfokú bíróság által megállapított tényekből eltérő jogi következtetések levonásával kérte a keresetnek helyt adó érdemi döntés meghozatalát. Kérelmét arra alapította, hogy a perben a tanúvallomásokkal nemcsak azt bizonyította, hogy az üzemóránként 5 liter üzemanyag elszámolására volt lehetősége, hanem azt is, hogy erre a tényleges fogyasztástól függetlenül kerül sor. Mindezzel az alperes a saját gépjárműhasználatot és az alperes érdekében végzett, azonban a munkakörébe nem tartozó egyes munkafeladatok ellátásával kapcsolatos díjazást kívánta kompenzálni.

[53] A másodfokú bíróság teljeskörűen egyetértett az elsőfokú bíróság által megállapított tényekkel és az azokból levont jogi következtetésekkel, miszerint az elsőfokú ítéletben is részletezett gyakorlat ellenére az alperes által kibocsátott azonnali hatályú felmondás jogszerű volt az alábbiak szerint.

[54] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során a Pp. 279.§ (1) bekezdése megsértése nélkül, helyesen értékelte a tanúvallomásokat és azoknak megfelelő bizonyító erőt tulajdonított. Az alapján helytállóan rögzítette, hogy tanú7 korábbi ügyvezető, tanú6 korábbi halór csoportvezető és a korábbi főkönyvelő tudtával és jóváhagyásával olyan költségelszámolási gyakorlat működött az alperesnél, amely a halőrök által rögzített nyilvántartás szerinti üzemórához igazodóan, üzemóránként 5 liter üzemanyag elszámolását tette lehetővé az alperes nevére kiállított számla ellenében. Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy ez a gyakorlat nem volt kontroll nélküli, hiszen a halőrök által leadott üzemóra adatokat és számlákat a halór csoportvezető által leigazolt feladatokkal összevetették és ez alapján kerülhetett sor ügyvezetői jóváhagyásra a kifizetésre.

[55] A felperes a fellebbezésében alaptalanul állította, hogy bizonyítottnak a munkavégzéshez nem kapcsolódó, azaz a munkaviszonytól teljesen független költségek megtérítésére is lehetősége volt. A felperes saját érvelése is ellentétes volt ezzel a következtetéssel, mivel arra hivatkozott, hogy a saját gépjárműhasználatra és az alperes érdekében, munkakörén kívüli ellátott feladatokra tekintettel volt jogosult költségek felszámítására. Ezek azonban nem minősültek munkavégzéstől független költségeknek. Azt a felperes sem állította, hogy a munkavégzésétől független, magánjellegű gépkocsi használat költségének felszámítására is jogosult volt. Azt pedig egyetlen tanú vallomása és egyéb bizonyíték sem támasztotta alá, hogy az alperes érdekében elvégzett, munkakörhöz nem tartozó munkafeladatok ellenértékének kompenzálására került sor. Valamennyi tanú kizárólag a saját gépjárműhasználat munkavégzéssel összefüggő költségeinek ellentételezésére hivatkozott. A felperes munkaköréhez nem tartozó feladatok ellátását arra tekintettel sem bizonyította, hogy a munkaszerződése 9. pontja értelmében a munkakörébe nem tartozó munka elvégzésére is köteles volt. Ebből pedig nem következett a munkaszerződésben meghatározott munkabéren felüli munkabér igény. A felperes fellebbezésében kifejtett érvelése ugyanis lényegében azon alapult, hogy e tevékenységek alapján a költségfelszámítás keretében kapta meg a munkavégzése ellenértékét.

[56] A saját gépjárműhasználattal kapcsolatos költségek kompenzálása tekintetében jelentősége volt, hogy tanú2 elfogulatlanak minősülő tanú vallomása szerint, az azonnali hatályú felmondás időszakában már saját gépjárműhasználatra nem került sor a munkavállalók részéről, vagyis a felperes esetében ez sem képezhette indokát a költségfelszámításnak. A felperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében a motoros üzemanyag elszámolás gyakorlatára is. Abból a tényből, hogy tanú2 vallomása szerint az alperesi motoros szolgálat megszűnését követő hónapban, 2020. nyarán még történt ez alapján költségelszámolás nem támasztotta alá a felperes 2020. júliusi számlaadása indokoltságát, munkavégzésével összefüggő voltát.

[57] Mindezekre tekintettel helytálló volt az elsőfokú bíróság azon jogi következtetése, hogy az alperesnél a korábbi ügyvezetés idején kialakított költségelszámolási gyakorlat a munkavégzéssel összefüggő üzemanyagköltségek elszámolására vonatkozott. Az alperes által az azonnali hatályú felmondásban kifogásolt négy konkrét számla azonban olyan üzemanyagvásárlásra vonatkozott, ami semmilyen módon nem kapcsolódott a felperes munkavégzéséhez, a feladatai ellátásához szükséges üzemanyag felhasználásához. A felperes tehát nem a kialakult gyakorlattal összhangban kívánt költségeket elszámolni az alperes irányában, ami súlyos kötelezettségszegésnek minősült.

[58] A felperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy az alperes által alkalmazott szankció, vagyis a munkaviszony azonnali hatállyal történő megszüntetése egy indokolatlan, aránytalanul súlyos jogkövetkezmény volt. A felperes részéről olyan költségek felszámítására került sor, amely sem a kialakult gyakorlattal, sem a munkavégzés során felmerült konkrét költségeivel nem állt összefüggésben, ezért eljárása ellentétes volt az Mt. 8.§ (1) bekezdésével és 51.§ (2) bekezdésével. A felperes nyilvánvalóan tudatában volt annak, hogy mások által, nem alperesi gépjárművekhez és nem a felperes gépkocsijához vásárolt üzemanyag számlákat nyújt be a munkáltatónak. Ezért a magatartása a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség szándékos és jelentős mértékű megszegésének minősült. Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra is, hogy az Mt. 78.§ (1) bekezdése a) pontja szerint minősülő magatartás megalapozza a legsúlyosabb munkajogi szankciót függetlenül a munkaviszony időtartamától vagy a munkavállaló korábbi magatartásától.

[59] A felperes az elsőfokú eljárásban az Mt. 6. § (2) bekezdése és 7. § (1) bekezdése megsértésére nem hivatkozott, jogi érvelést e körben nem adott elő, ezért a Pp. 373. § (1), (3) bekezdése értelmében az ehhez kapcsolódó fellebbezési érvelés érdemi értékelésére nem volt lehetőség.

[60] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján – helyes indokaira tekintettel – helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[61] A felperes a fellebbezési eljárásban pervesztes lett, ezért a Pp. 82.-83. §-a alapján köteles az alperes által felszámított másodfokú perköltség megfizetésére. Ennek összegéről a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alkalmazásával határozott.

[62] A felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült a Pp. 525. §-a értelmében. Erre tekintettel a pervesztes felperest terhelő fellebbezési illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[63] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. november 8.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

...